

Pod čerko *b* so osebkovi stavki, kateri so vezani z glavnim stavkom po besedah *kdor*, *kar*; v glavnem stavku pa stoji kazavno zaime *ta*, *to*, *tisti*, *uni*, *uno* ali kak drugi kazavnik.

(Dalje prih.)

Pisma dveh slovenskih učiteljev.

Na Pustem polji 8. velikega travna 1864.

Dragi moj Svetoslave!

Včeraj sem se sprehajal kraj bistrega potoka, in nehote sem začel mermrati besede znane pesmi: „Kje so moje rožice, pisane in bele? . . . kje je hladni potok moj, kjer sem se sprehajal? . . . kje je moja utica“? . . . Lej ga no, kaj bledeš, zavernil sem sam sebe, ozri se okoli, kaj ne vidiš, da ravno sedaj rožice vzdigujejo iz tal glavice, in potok kaj glasno šumljá, ker po gorah sneg kopni, utica bo pa zelena, kedar začne fižol rasti, ako ga červ ne podjé. Kaj tedaj hočeš s to pesmijo? Kdo bode neki tužen o tem veselem času, ko se vsa narava veseli? Toda, dragi moj sobrat, na šolskem polji je zima poparila drugačne cvetice, ktere nikdar več zelenele ne bodo, drugačen potok je za me usahnil, kakor tisti, od ktereга pesmica govori, in moja utica ne bode več zelena, akoravno červ ne bo fižola podjedal.

Kakšne visoke, morda še preveč visoke misli so me navdajale, ko sem dobil v roke spričalo, da sem poterjen učitelj; serce mi je tolklo kakor kladvo pri veliki fužini, ko pervikrat stopim med otroke, in vidil sem pred sabo prihodnost v naj lepših barvah; in sedaj ko učiteljarim že nekoliko let, kako nizko leta sedaj moj duh, serce moje je do šole popolnoma omerznilo, pred mojimi očmi je bodočnost tako temna, kakor oblačna noč brez zvezd; up veselejše prihodnosti je splaval po vodi. V šolo hodim, ker ravno družega ne znam, pa komej čakam, da ura mine, pa hajd ven! Cel dragi dan nisem drugikrat vesel, kakor tačas, ko ura 4 bije.

Pa zakaj bi ne delal tako? Nekoliko let se že trudim tukaj in nikjer ni viditi, da bi bil kaj opravil. Otroci so nauka tako siti, da ga kar več prebaviti ne morejo, in se mečejo ž njim, kakor malopridneži, kedar so se kruha preohjedli. Svarim, učim, opominjam, prosim, hudujem se, pa vse je bob ob steno. Mladost je samopašna, kakoršna bila je poprej; kedar otroke kaj terje primem, jih ni več v šolo. Ljudem nikoli ne

vstrežem: enim sem preojster, enim premehek, eni pravijo, da premalo znam, drugi da ne umejem podučevati; in kar pa človeka naj bolj zdražiti more, je, da vse napake otrok meni podmetajo; veški modrijani z glavami kimajo, rekoč: „Kakoršen učitelj, takošni otroci“. Soseđa Ropotulja mi je unkrat kar na ravnost rekla, kaj vendar počnem z otroci v šoli, da so noroglavci; poprej vendar niso bili takošni, dokler niso hodili v šolo. Ljuba soseđa, ji pravim, pridite, vendar enkrat v šolo, in sami se bote prepričali, kako je to, vsaj do zobca ne morem vam tukaj vsega pokazati.

Naj bo že vse to, kakor more biti, jaz enkrat rečem, da ni bolj zopernega in nehvaležnega stanu na svetu od učiteljskega. Nobenega stanu tudi tako ne zasmehujejo in na drobno sitice ne devajo, kakor ravno učiteljskega. Tukaj hoče vsak več vediti, hoče svetovati in ukazovati taki, ki še šole od znotraj vidil ni, in ni družega učil, kakor konja in vola orati ali pa psa krajcar pobirati. Po časopisih in drugih knjigah nas stavijo ljudem na posmeh, in oče rad pripoveduje otrokom, kako je učitelja dražil, ga za nos vodil i. t. d. Se celó dunajski cerkveni list, ki ima sicer toliko takta, ni vedil letos ob novem letu bravcem ugodnejše smešnice prinesiti, kakor da je na drobno razlagal, kako vadimo učence o novem letu srečo vošiti. Kaj pa bi človek rekel še le od drugih časopisov? Kako zeló je tudi svet pripravljen, da nas pripravlja ob dobro ime! Naj učitelj razposajenega dečka po nesreči malo na licu zaznamova, že ga ljudje sodijo na vislice.

Bolje bi jo bil gotovo zadel, ko bi bil šel derva cepiti ali na cesto kamnje tleč, ne bil bi imel toliko sitnosti in zopernosti, in bolj mirno in zadovoljno bi živel, kakor sedaj živim.

Kako se pa tebi, ljubi moj, kaj godí? Slišim praviti, da bi ti svoje šolske službe ne hotel zamenjati za cesarski prestol. Je li to mogoče? Mar ne nosiš tudi ti jarma, kakoršen mene tako terdo žuli. Mar ti ne čutiš toliko? Povej mi vendar, kako čem ravnati, da se bom tudi jaz štel tako srečnega kakor se ti čutiš. Svetuj mi, kako si morem težko breme vsaj nekoliko zljajšati. Hvaležen ti bom za dober svet, in na tanko ga bom spolnoval.

Tvoj odkritoserčni
Tugoslav.